

2026

FINANCIIEEL

MEMO

**Alle
essentiële
feiten
en cijfers**

50^e jaargang

Boom

Kerngegevens Nederland – 1
Renten en geldwezen – 3

Externe verslaggeving – 4
Financiële kengetallen – 5
Bedrijf en beroep – 6

Kredieten/financiering – 7
Subsidies – 8

Zorgverzekering en zorgtoeslag – 20
Sociale zekerheid voor ondernemers – 21
Wet op het kindgebonden budget (WKB) – 22
Wet kinderopvang (Wko) – 23
Kinderbijslag (AKW) – 24
Studiefinanciering – 25
Minimumlonen – 26

Fiscale regelingen voor ondernemers – 30
Tarieven belastingen en premies – 31

Indexcijfers – 40
Diversen – 41

Financieel Memo

2026

Onder redactie van

Eikelboom & De Bondt

Fiscaal Financieel Adviseurs BV

Boom

Omslagontwerp: Bottenheft
Ontwerp binnenwerk: Bert Arts

ISBN 9789024476329

© 2026 Boom

www.boom.nl | www.boommanagement.nl

ALLE RECHTEN VOORBEHOUDEN

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Auteursrecht ten aanzien van tekst- en datamining en machinelearning is nadrukkelijk voorbehouden.

Voor het overnemen van (een) gedeelte(n) uit deze uitgave in bijvoorbeeld een (digitale) leeromgeving of een reader in het onderwijs (op grond van artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot Stichting Uitgeversorganisatie voor Onderwijslicenties, Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.stichting-uv.nl.

All rights reserved. No part of this book may be reproduced, stored in a database or retrieval system, or published, in any form or in any way, electronically, mechanically, by print, photo print, microfilm or any other means without prior written permission from the publisher. No part of this publication may be reproduced in the context of text and data mining for any other purpose which is not expressly permitted by law without permission of Boom Uitgevers.

Samensteller(s) en de uitgever zijn zich volledig bewust van hun taak een zo betrouwbaar mogelijke uitgave te verzorgen. Niettemin kunnen zij geen aansprakelijkheid aanvaarden voor onjuistheden die eventueel in deze uitgave voorkomen.

VOORWOORD

Voor u ligt de 50e jaargang van Financieel Memo, editie 2026. Financieel Memo is de handzame informatiebron voor een veelheid aan financiële gegevens. Voor de financiële professional is het *Financieel Memo* het ideale hulpmiddel voor het snel vinden van feiten en cijfers uit de dagelijkse praktijk. Een groot aantal onderwerpen komt aan bod, zoals macro-economische kerngegevens van Nederland, overheidsfinanciën, renten, geldwezen, hypotheeknormen, externe financiële verslaggeving, financiële kengetallen, tarieven bedrijfs- en beroepsleven, kredieten en subsidies, zorgverzekering en zorgtoeslag, sociale zekerheid voor ondernemers, inkomensafhankelijke regelingen zoals het kindgebonden budget en de kinderopvangtoeslag, studiefinanciering, minimumloon, fiscale regelingen voor ondernemers, tarieven belastingen en premies en indexcijfers prijzen en lonen.

Financieel Memo is bestemd voor hen die de behandelde materie in voldoende mate beheersen om de gegeven feitelijkheden in het juiste verband te kunnen beoordelen en toe te kunnen passen. Toelichtende beschrijvingen zijn tot een minimum beperkt. De opzet van *Financieel Memo* leidt ertoe dat het noodzakelijk blijft de wettelijke en andere bronnen te raadplegen. Om dit bronnenonderzoek te vergemakkelijken, wordt regelmatig verwezen naar wetteksten en uitvoeringsvoorschriften.

Financieel Memo heeft als doel u op een prettige en efficiënte wijze van de belangrijkste feiten en cijfers op uw vakgebied te voorzien. Uw reacties op deze uitgave en suggesties die kunnen leiden tot verbetering daarvan ontvangen wij graag op het hierna vermelde redactieadres.

februari 2026
de redactie

uitgever & redactieadres
Boom
Prinsengracht 747-751
1017 JX Amsterdam
e-mail: abonnementen@boom.nl

INHOUD

Lijst van afkortingen / 15

1. **Kerngegevens Nederland / 19**
 - 1.1 Economische kerngegevens voor Nederland / 19
 - 1.2 Kerngegevens rijksoverheid / 20
 - 1.2.1 Miljoenennota / 20
 - 1.2.2 Rijksbegroting / 21
 - 1.2.3 Budgettaire kerngegevens / 21
 - 1.2.4 Belasting- en premieontvangsten / 25
2. **Gereserveerd / 26**
3. **Renten en geldwezen / 27**
 - 3.1 Officiële rentetarieven Europese Centrale Bank / 27
 - 3.2 Wettelijke rente / 28
 - 3.3 Belastingrente, heffingsrente en invorderingsrente / 29
 - 3.4 WSF-rente / 31
 - 3.5 Geld- en kapitaalmarkt / 31
 - 3.6 Marktrente/U-rendement / 44
 - 3.7 Rentetafels / 45
 - 3.8 Hypotheekvormen / 51
 - 3.8.1 Lineaire hypotheek / 51
 - 3.8.2 Annuïteitenhypotheek met gelijkblijvende annuïteiten / 51
 - 3.8.3 Annuïteitenhypotheek met groei-annuïteiten / 51
 - 3.8.4 Levenhypotheek (hypotheek met gemengde verzekering) / 51
 - 3.8.5 Spaarhypotheek / 52
 - 3.8.6 Aflossingsvrije hypotheek / 53
 - 3.8.7 Beleggingshypotheek / 53
 - 3.9 Hypothecair krediet / 54
 - 3.9.1 Beoordelingscriteria / 54
 - 3.9.2 Inkomenscriteria / 54
 - 3.9.3 Maximaal hypothecair krediet in verhouding tot waarde van woning / 76
 - 3.10 Koopwoning / 77
 - 3.11 Maximale kredietvergoeding / 77
 - 3.12 Omrekeningskoersen / 78
4. **Externe verslaggeving / 81**
 - 4.1 Algemene voorschriften / 81
 - 4.1.1 Verslaggeving / 81
 - 4.1.2 Toepassingsgebied Titel 9 Boek 2 BW / 81
 - 4.1.3 Opmaken/vaststellen jaarrekening / 82

4.1.4	Openbaarmaking / 83
4.1.5	Deskundigenonderzoek / 84
4.1.6	Geen Titel 9 Boek 2 BW ondernemingen / 85
4.1.7	Vrijstelling van inrichtingseisen / 86
4.1.8	Aansprakelijkheid/jaarrekeningprocedure / 86
4.2	Jaarrekening / 87
4.2.1	Algemene bepalingen / 87
4.2.1.1	Inzichtsvereiste / 87
4.2.1.2	Normen en standaarden / 87
4.2.1.3	Verbonden maatschappijen / 88
4.2.1.4	Niet vermelden van posten/mededelingen / 89
4.2.1.5	Taal/geldeenheid / 89
4.2.1.6	Samenvoeging/ontleding/rangschikking gegevens / 90
4.2.2	Balans / 90
4.2.2.1	Hoofdingdeling / 90
4.2.2.2	Immateriële vaste activa / 91
4.2.2.3	Materiële vaste activa / 92
4.2.2.4	Financiële vaste activa / 93
4.2.2.5	Voorraden / 93
4.2.2.6	Vorderingen / 94
4.2.2.7	Effecten / 94
4.2.2.8	Liquide middelen / 95
4.2.2.9	Eigen vermogen / 95
4.2.2.10	Voorzieningen / 96
4.2.2.11	Schulden / 97
4.2.3	Winst- en verliesrekening / 98
4.2.3.1	Hoofdingdeling / 98
4.2.3.2	Baten/lasten uit gewone bedrijfsuitoefening / 98
4.2.3.3	Omzet / 99
4.2.4	Waardering / 99
4.2.4.1	Waarderingsgrondslagen van vermogen en grondslagen resultaatbepaling / 99
4.2.4.2	Beginzelen / 100
4.2.4.3	Waardering vaste activa / 101
4.2.4.4	Waardering vlottende activa / 102
4.2.4.5	Besluit actuele waarde / 103
4.2.4.6	Herwaarderingsreserve / 105
4.2.4.7	Voorzieningen / 106
4.2.5	Toelichting balans/winst- en verliesrekening / 106
4.2.5.1	Inhoud / 106
4.2.5.2	Eigen vermogen / 106
4.2.5.3	Aandelen / 107
4.2.5.4	Vermelding kapitaalbelangen / 107
4.2.5.5	Belangrijke gebeurtenissen na balansdatum / 108
4.2.5.6	Langlopende financiële verplichtingen / 108
4.2.5.7	Financiële instrumenten / 108
4.2.5.8	Overige gegevens / 109
4.3	Bestuursverslag / 111

- 4.3.1 Algemeen / 111
- 4.3.2 Inrichtingseisen / 111
- 4.4 Overige gegevens / 114
- 4.5 Jaarrapport micro/kleine/middelgrote ondernemingen / 115
- 4.5.1 Algemeen / 115
- 4.5.2 Micro ondernemingen / 116
- 4.5.3 Kleine ondernemingen / 117
- 4.5.4 Middelgrote ondernemingen / 120
- 4.6 Geconsolideerde jaarrekening / 122
- 4.7 Modellen jaarrekening / 123
- 4.7.1 Algemeen / 123
- 4.7.2 Model A – balans / 126
- 4.7.3 Model B – balans / 128
- 4.7.4 Model C – balans / 129
- 4.7.5 Model D – balans / 130
- 4.7.6 Model E – winst- en verliesrekening / 130
- 4.7.7 Model F – winst- en verliesrekening / 131
- 4.7.8 Model I – winst- en verliesrekening / 131
- 4.7.9 Model J – winst- en verliesrekening / 132
- 4.8 Kasstroomoverzicht (cash flow) / 132
- 4.8.1 Kasstroomoverzicht directe methode / 133
- 4.8.2 Kasstroomoverzicht indirecte methode / 133
- 4.9 Meldingsplicht bestuurders / 134
- 4.10 Bestuurdersaansprakelijkheid / 135
- 4.11 Uitkeringstoets dividenduitkering door BV / 136

- 5. **Financiële kengetallen** / 139
- 5.1 Liquiditeitskengetallen / 139
- 5.1.1 Balansliquiditeitsratio's / 139
- 5.1.2 Omloopfrequentieratio's / 140
- 5.1.3 Cash flow-ratio's / 141
- 5.2 Solvabiliteitskengetallen / 142
- 5.3 Winstkengetallen / 143
- 5.4 Beurskengetallen / 144
- 5.5 Diversen / 144
- 5.6 Begrippen / 146

- 6. **Bedrijf en beroep** / 147
- 6.1 Tarieven Kamer van Koophandel / 147
- 6.2 Notaristarief familiepraktijk / 151
- 6.3 Reprorecht bedrijfsleven / 152
- 6.4 Tarieven Buma / 152
- 6.4.1 Algemeen tarief / 153
- 6.4.2 Mechanische achtergrondmuziek / 154
- 6.4.3 Horeca / 155
- 6.4.4 Welzijn / 157
- 6.4.5 Onderwijs en kinderopvang / 159
- 6.4.6 Fitnesscentra / 160

- 6.4.7 Amateurmuziekvereniging / 160
- 6.4.8 Kerkelijke groepering / 161
- 6.4.9 Internet / 162
- 6.5 Tarieven Sena / 162
- 6.5.1 Bedrijfsleven / 163
- 6.5.2 Horeca / 166
- 6.5.3 Verkoopruimte, parkeergarage, winkelcentra e.d. / 167
- 6.5.4 Vermaak, ontspanning en cultuur / 168
- 6.5.5 Onderwijs en kinderopvang / 171
- 6.5.6 Sport / 173
- 6.5.7 Gezondheidszorg / 174
- 6.5.8 Internet / 174
- 6.6 Tarieven Videma / 175
- 6.6.1 Brancheregeling bedrijfsleven / 175
- 6.6.2 Brancheregeling horeca / 177
- 6.6.3 Brancheregeling sport / 178
- 6.6.4 Brancheregeling onderwijs / 178
- 6.6.5 Brancheregeling verkoopruimtes / 179
- 6.6.6 Brancheregeling zorg en welzijn / 180
- 6.7 Tarieven FilmService / 181
- 6.7.1 Tarief standaardlicentie / 181
- 6.7.2 Tarief pluslicentie / 183
- 6.7.3 Brancheregelingen / 184

- 7. **Kredieten/financiering** / 187
- 7.1 Grondslagen krediet- en financieringsregelingen / 187
- 7.2 Borgstelling MKB-kredieten / 187
- 7.3 Garantie ondernemingsfinanciering (GO)/bankgaranties / 189
- 7.4 Innovatiekredieten / 190
- 7.5 Seed capital technostarters / 192
- 7.6 Vroegefasefinanciering en haalbaarheidsstudie / 197
- 7.7 Microkrediet, MKB-krediet, MKB-duurzaamheidslening en sociaal krediet / 201
- 7.8 Exportkredietverzekering / 203
- 7.9 Starterskrediet UWV / 203
- 7.10 Crowdfunding / 204

- 8. **Subsidies** / 205
- 8.1 Grondslagen subsidieregelingen / 205
- 8.2 Innovatie / 205
- 8.2.1 MKB innovatiestimulering topsectoren (MIT) / 205
- 8.2.2 Eurostars / 207
- 8.2.3 Internationaal innoveren / 209
- 8.3 Energie- en klimaat / 212
- 8.4 Scholing / 213
- 8.4.1 Praktijkleren / 213
- 8.4.2 Praktijkleren in derde leerweg / 217
- 8.4.3 Omscholing naar ICT- en techniek-kansrijke beroepen / 219

- 8.4.4 SLIM-regeling MKB / 220
- 8.4.5 SLIM-regeling scholing / 223
- 8.5 Werkgelegenheid / 227
- 8.5.1 Subsidie voor werknemer met structurele functionele beperking / 227
- 8.5.2 Subsidieregeling inclusiviteitstechnologie voor het MKB / 229
- 8.6 Digitalisering / 231
- 8.6.1 Mijn digitale zaak / 231
- 8.6.2 Mijn cyberweerbare zaak / 234

- 9-19. **Gereserveerd** / 236

- 20. **Zorgverzekering en zorgtoeslag** / 237
- 20.1 Zorgverzekeringswet (Zvw) / 237
- 20.2 Wet op de zorgtoeslag (Wzt) / 238

- 21. **Sociale zekerheid voor ondernemers** / 241
- 21.1 Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen (WAZ) / 241
- 21.2 Inkomensvoorziening IOAZ / 241
- 21.3 Bijstandverlening aan zelfstandigen (BBZ 2004) / 242

- 22. **Wet op het kindgebonden budget (WKB)** / 245
- 22.1 Kindgebonden budget / 245

- 23. **Wet kinderopvang (Wko)** / 249
- 23.1 Kinderopvangtoeslag / 249

- 24. **Kinderbijslag (AKW)** / 259
- 24.1 Uitkeringsbedragen per kwartaal / 259
- 24.2 Onderhoudsvoorwaarden / 260

- 25. **Studiefinanciering** / 263
- 25.1 Normbedragen WSF / 263
- 25.2 Tegemoetkoming studievoorschot hoger onderwijs / 267

- 26. **Minimumlonen** / 269
- 26.1 Wettelijk minimumloon / 269

- 27-29. **Gereserveerd** / 272

- 30. **Fiscale regelingen voor ondernemers** / 273
- 30.1 Investeringsaftrek / 273
- 30.1.1 Algemeen / 273
- 30.1.2 Kleinschaligheidsinvesteringsaftrek / 273
- 30.1.3 Energie-investeringsaftrek / 274
- 30.1.4 Milieu-investeringsaftrek / 276
- 30.1.5 Uitgesloten bedrijfsmiddelen investeringsaftrek / 278

30.1.6	Desinvesteringsbijtelling / 279
30.2	Gereserveerd / 280
30.3	Staking/doorschuiving/geruisloze omzetting / 280
30.3.1	Staking/doorschuiving / 280
30.3.2	Geruisloze omzetting in NV/BV / 282
30.4	Willekeurige afschrijving / 282
30.4.1	Milieu-investeringen (VAMIL) / 283
30.4.2	Investeringen door startende ondernemers / 284
30.4.3	Zeeschepen / 285
30.4.4	Investeringen ter bevordering economische ontwikkeling (alleen 2023) / 285
30.5	Urencriterium/verlaagd urencriterium / 286
30.6	Ondernemersaftrek / 287
30.6.1	Zelfstandigenaftrek/startersaftrek / 287
30.6.2	S&O-aftrek/starters-S&O-aftrek / 288
30.6.3	Meewerkaftrek / 289
30.6.4	Startersaftrek bij arbeidsongeschiktheid / 289
30.6.5	Stakingsaftrek / 290
30.7	MKB-winstvrijstelling / 290
30.8	Fiscale oudedagsreserve / 291
30.9	Uitgaven voor inkomensvoorzieningen / 292
30.10	Middeling / 299
30.11	Aanmerkelijk belang / 300
30.12	Fictief regulier voordeel / 302
30.13	Loonkostenfaciliteiten / 303
30.13.1	Afdrachtvermindering zeevaart / 303
30.13.2	Afdrachtvermindering speur- en ontwikkelingswerk / 304
31.	Tarieven belastingen en premies / 311
31.1	Inkomstenbelasting / 311
31.1.1	Heffing inkomstenbelasting/premie volksverzekeringen / 311
31.1.2	Verzamelinkomen / 312
31.1.3	Tarief Tabellen / 313
31.1.4	Heffingskorting / 320
31.2	Loonbelasting / 324
31.2.1	Gebruikelijk en fictief loon a.b.-houder / 324
31.2.2	Auto van de zaak / 324
31.2.3	Fiets van de zaak / 327
31.2.4	Eindheffing / 328
31.3	Vennootschapsbelasting / 330
31.4	Dividendbelasting / 331
31.5	Omzetbelasting / 331
31.5.1	Percentages / 331
31.5.2	Kleine ondernemers / 332
31.5.3	Factuurgegevens / 334
31.6	Belasting van personenauto's en motorrijwielen / 336
31.7	Belasting zware motorrijtuigen (t/m 30-6-2026) / 343

31.8	Belastingen van rechtsverkeer / 344
31.9	Premie volksverzekeringen / 345
32-39.	Gereserveerd / 345
40.	Indexcijfers / 347
40.1	CPI-alle huishoudens / 347
40.2	Indexcijfers CAO-lonen / 355
40.2.1	CAO-lonen per uur (maandcijfers) / 355
40.2.2	CAO-lonen per maand (maandcijfers) / 361
40.2.3	CAO-lonen per uur/maand (jaarcijfers) / 367
40.3	Indexcijfers alimentatie / 369
40.4	Jaarlijkse huurverhoging / 369
41.	Diversen / 373
41.1	Werkdagenoverzicht / 373
41.2	Onderwijsvakanties / 374
41.3	Websites instanties / 375
41.4	Stijging AOW-leeftijd / 376
41.5	Transitievergoeding / 376
	Alfabetisch register / 377

LIJST VAN AFKORTINGEN

a.b.	aanmerkelijk belang
AFM	Autoriteit Financiële Markten
ALV	Algemene ledenvergadering
Anw	Algemene nabestaandenwet
AOW	Algemene Ouderdomswet
AVA	Algemene vergadering (van aandeelhouders)
AWIR	Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen
B&W	College van burgemeester en wethouders
BBP	bruto binnenlands product
BBZ 2004	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004
BES eilanden	openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba
BPM	Belasting van personenauto's en motorrijwielen
BSN	Burgerservicenummer
BTW	Belasting toegevoegde waarde
Buma	Bureau voor muziekauteursrecht
BV	Besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid
BW	Burgerlijk Wetboek
BZK	(Ministerie van) Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties
CAO	Collectieve arbeidsovereenkomst
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CPI	Consumentenprijsindexcijfer
CTO	Centrum voor Topsport en Onderwijs
CV	Commanditaire vennootschap
dga	directeur-groootaandeelhouder
DNB	De Nederlandsche Bank
DUO	Dienst Uitvoering Onderwijs
ECB	Europese Centrale Bank
EG	Europese Gemeenschap
EMU	Economische en Monetaire Unie
EU	Europese Unie
Euribor	Euro Interbank Offered Rate
ETS	Europees emissiehandelssysteem
EVC	Erkenning van eerder Verworven Competenties
EZ	(Ministerie van) Economische Zaken
FOR	fiscale oudedagsreserve
fte	fulltime-equivalent
GO	Garantie ondernemingsfinanciering
hbo	hoger beroepsonderwijs
IASB	International Accounting Standards Board

IB	Inkomstenbelasting
ICT	Informatie- en Communicatie Technologie
IFRS	International Financial Reporting Standards
IOAZ	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen
IPC	Innovatieprestatiecontract
ITEA	Information Technology for European Advancement
KGG	(Ministerie van) Klimaat en Groene Groei
KIA	kennis- en innovatie-agenda's
kmo	kleine of middelgrote onderneming
KNAW	Koninklijke Nederlandse Academie van Wetenschappen
NTC	Nationaal Topsport Centrum
LB	loonbelasting
LVVN	(Ministerie van) Landbouw, Voedselzekerheid en Natuur
mbo	middelbaar beroepsonderwijs
MIA	milieu-investeringsaftrek
MIT	MKB innovatiestimulering topsectoren
MKB	Midden- en Kleinbedrijf
NLLD	Nederland leert door
NV	Naamloze vennootschap
NWO	Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek
OB	omzetbelasting
OCW	(Ministerie van) Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
ODE	Opslag duurzame energie- en klimaattransitie
OV	openbaar vervoer
OWM	Onderlinge waarborgmaatschappij
PH	premieheffing volksverzekeringen
R&D	research and development
RDA	Research & Development Aftrek
ROM	Regionale Ontwikkelings Maatschappij
RvC	Raad van Commissarissen
RVO	Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
S&O	speur- en ontwikkelingswerk
SBB	Samenwerkingsorganisatie beroepsonderwijs bedrijfsleven
SBI	Standaard Bedrijfsindeling
SCP	Sociaal en Cultureel Planbureau
Sena	Stichting ter exploitatie van naburige rechten
STAP	Stimulering Arbeidsmarkt Positie
Stb.	Staatsblad
Stcrt.	Staatscourant
SZW	(Ministerie van) Sociale Zaken en Werkgelegenheid
TEK	Tegemoetkoming energiekosten energie-intensief MKB
TOA	Time-out-arrangement
TNO	Toegepast Natuurwetenschappelijk Onderzoek

Lijst van afkortingen

UWV	Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen
VAMIL	Willekeurige afschrijving milieu-investeringen
vmbo	voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs
VOF	Vennootschap onder firma
Vpb	Vennootschapsbelasting
VUT	(vrijwillige) vervroegde uittreding
Wajong	Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten
WAO	Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering
WAZ	Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen
WBR	Wet op belastingen van rechtsverkeer
WEB	Wet educatie en beroepsonderwijs
Wfsv	Wet financiering sociale verzekeringen
Wft	Wet op het financieel toezicht
WHOA	Wet homologatie onderhands akkoord
WIA	Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen
WKB	Wet op het kindgebonden budget
Wko	Wet kinderopvang
Wlz	Wet langdurige zorg
WMM	Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag
WMW	Wet maatregelen woningmarkt 2014 II
WNR	Wet op de naburige rechten
WSF	Wet op de studiefinanciering 2000
Wsw	Wet sociale werkvoorziening
WW	Werkloosheidswet
Wzt	Wet op de zorgtoeslag
Zvw	Zorgverzekeringswet

1. Kerngegevens Nederland

1.1 Economische kerngegevens voor Nederland¹

Economische kerngegevens voor Nederland				
<i>categorieën</i>	2026	2025	2024	2023
internationale economie^a				
relevante wereldhandelsvolume goederen en diensten	2,0	2,2	0,9	-1,2
concurrentenprijs ^b	1,0	0,6	0,8	-1,3
olieprijs (dollars per vat)	68,4	70,8	78,6	80,5
eurokoers (dollar per euro)	1,15	1,12	1,08	1,08
lange rente Nederland (niveau in %)	2,7	2,8	2,6	2,8
volume BBP en bestedingen^a				
bruto binnenlands product (BBP, economische groei)	1,4	1,6	1,1	-0,6
consumptie huishoudens	2,3	2,1	1,1	0,7
consumptie overheid	1,7	1,3	2,7	2,8
investeringen (inclusief voorraden)	3,2	-0,7	0,5	-9,4
uitvoer van goederen en diensten	1,5	1,4	-0,2	-3,0
invoer van goederen en diensten	2,7	0,9	0,1	-3,9
prijzen, lonen, koopkracht en armoede^a				
prijs bruto binnenlands product	2,5	4,1	5,7	6,3
uitvoerprijs goederen en diensten	0,9	0,3	0,9	-1,2
invoerprijs goederen en diensten	0,4	-1,6	-1,7	-2,7
inflatie, nationale consumptieprijsindex (cpi)	2,3	3,2	3,3	3,8
inflatie, geharmoniseerde consumentenprijsindex (hicp)	2,1	2,9	3,2	4,1
loonvoet bedrijven (per uur)	4,2	5,5	5,4	6,6
CAO-loon bedrijven	4,2	4,9	6,7	5,9
koopkracht, statisch, mediaan alle huishoudens ^c	1,3	0,7	2,8	-0,7
personen in armoede (niveau in %) ^{c, d}	2,6	2,9	3,4	3,1
armoede-intensiteit (niveau in %) ^{c, e}	20,4	18,4	15,9	16,7
arbeidsmarkt^a				
beroepsbevolking	1,0	0,8	0,7	2,0
werkzame beroepsbevolking	0,9	0,6	0,6	2,0
werkloze beroepsbevolking (in duizenden personen)	410	395	372	359

<i>categorieën</i>	2026	2025	2024	2023
werkloze beroepsbevolking (niveau in % beroepsbevolking)	4,0	3,8	3,7	3,6
werkgelegenheid (in uren)	0,6	0,1	1,2	1,4
overig^a				
arbeidsinkomensquote (niveau in %)	69,6	68,9	69,4	69,3
arbeidsproductiviteit bedrijven (per uur)	0,8	1,6	-0,2	-2,0
individuele spaarquote (in % beschikbaar huishoudinkomen)	5,4	5,5	4,5	2,1
saldo lopende rekening ^f	10,0	10,7	9,5	8,6
collectieve sector^f				
EMU-saldo	-2,7	-1,9	-0,9	-0,4
EMU-schuld (ultimo jaar)	47,9	44,8	43,7	45,8
collectieve lasten	38,5	38,2	38,8	39,2
bruto collectieve uitgaven	45,6	44,4	44,4	44,1

- Mutaties in procenten per jaar, tenzij anders aangegeven.
- Goederen en diensten, exclusief grond- en brandstoffen.
- Bij mediane koopkrachtcijfers en personen in armoede is rekening gehouden met alternatieve cpi.
- Ratio van aantal personen in huishoudens onder armoedegrens en totaal aantal personen; nieuwe armoede-definitie van CBS, SCP en Nibud is als armoedegrens gehanteerd.
- Armoede-intensiteit is procentuele verschil tussen besteedbaar inkomen en armoedegrens.
- Niveau, in procenten van BBP.

1. Macro Economische Verkenning 2026.

1.2 Kerngegevens rijksoverheid

1.2.1 Miljoenennota¹

- Miljoenennota bevat
 - raming inkomsten/uitgaven voor komend begrotingsjaar
 - overzicht vermoedelijke uitkomsten van uitgaven/ontvangsten over lopende jaar
 - overzicht bezittingen/schulden per einde laatste volledig verstreken jaar (staatsbalans)
 - beschouwingen inzake financiële/economische beleid afgelopen jaren
 - overzicht beleidsvoornemens op financieel/begrotingsgebied voor komend begrotingsjaar, en doorwerking daarvan naar volgende jaren
 - beschouwingen over gevolgen te voeren beleid voor komend begrotingsjaar, en daarop volgende jaren

- raming uitgaven/inkomsten over (ten minste) 4 jaren volgende op begrotingsjaar
- bijlagen met macro-economische gegevens.

1. Miljoenennota 2026.

1.2.2 *Rijksbegroting¹*

- Functies van rijksbegroting
 - opsomming van uitgaven/ontvangsten
 - planningsfunctie: plan van activiteiten/financiering
 - evenwichtsfunctie: instrument voor beoordeling verhouding tussen verwachte inkomstenniveau/noodzakelijk geacht uitgavniveau
 - beoordelingsfunctie: middel voor parlement tot beoordeling
 - macro-economische functie: mutatie uitgaven/ontvangsten ter beïnvloeding conjuncturele/structurele ontwikkeling nationale economie
 - autorisatiefunctie: machtigingsinstrument van parlement aan regering
 - beheerstechnische functie: controle op uitgaven/ontvangsten
 - controlefunctie: achteraf controle op begrotingsuitvoering.

1. Miljoenennota 2026.

1.2.3 *Budgettaire kerngegevens¹*

Uitgaven per begroting^a				
<i>begroting</i>	2028	2027	2026	2025
de Koning	61	61	61	61
Staten-Generaal	285	274	288	292
overige hoge colleges van staat en kabinetten en kiesraad	204	212	215	211
algemene zaken	107	109	111	117
koninkrijksrelaties	180	237	222	270
buitenlandse zaken	18 292	16 589	16 648	13 396
justitie en veiligheid	18 793	18 841	18 596	19 126
binnenlandse zaken en koninkrijksrelaties	3 940	4 426	4 758	5 393
onderwijs, cultuur en wetenschap	57 237	59 293	57 033	60 271
nationale schuld (transactiebasis)	17 825	16 050	13 612	11 689
financiën	10 902	12 651	23 891	29 288
defensie	11 442	11 962	21 415	14 910
infrastructuur & waterstaat	3 761	3 938	3 760	14 182
economische zaken	2 703	2 885	3 321	3 529
landbouw, visserij, voedselzekerheid en natuur	3 722	4 298	4 264	4 330

<i>begroting</i>	2028	2027	2026	2025
sociale zaken en werkgelegenheid	69 575	67 739	65 707	61 312
volksgezondheid, welzijn en sport	43 268	41 687	39 753	35 238
buitenlandse handel en ontwikkelingshulp	3 803	3 747	3 572	3 617
asiel en migratie	3 322	5 206	8 940	8 536
volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	9 643	10 160	9 367	9 230
klimaat en groene groei	7 177	6 992	13 714	6 583
gemeentefonds	44 562	46 140	47 526	47 612
provinciefonds	3 660	3 631	3 697	3 979
mobilitateitsfonds	10 683	10 852	10 469	9 773
diergezondheidsfonds	38	38	38	36
accres gemeentefonds	4 867	2 790	711	0
accres provinciefonds	548	353	178	0
BES-fonds	99	97	96	98
deltafonds	1 933	2 218	1 924	1 792
defensiematerieelbegrotingsfonds	14 718	13 982	13 525	10 481
nationaal groeifonds	1 126	599	150	0
klimaatfonds	2 196	1 693	480	9
prijjsbijstelling	3 429	2 751	1 386	0
arbeidsvoorwaarden	8 954	5 880	2 785	0
koppeling uitkeringen	3 399	2 293	1 180	0
aanvullende posten	6 456	5 206	-2 243	-5 907
consolidatie ^b	0	0	0	-10 473

a. In miljoenen euro's.

b. Dit betreft voornamelijk bijdragen via begroting van infrastructuur & waterstaat aan infrastructuurfonds.

c. Uitgaven voor internationale samenwerking zijn toegerekend aan begrotingen waarop deze worden verantwoord en lopen niet mee in totaalstelling.

Bruto binnenlands product^a

<i>jaar</i>	<i>BBP</i>
2028	1332,2
2027	1282,9
2026	1234,4
2025	1187,3
2024	1134,1
2023	1034,1
2022	958,5
2021	870,6
2020	796,5
2019	813,1
2018	774,0

<i>jaar</i>	<i>BBP</i>
2017	738,1
2016	708,3
2015	690,0
2014	671,6

a. In miljarden euro's.

EMU-saldo collectieve sector^a				
<i>jaar</i>	<i>inkomsten</i>	<i>uitgaven</i>	<i>EMU-saldo</i>	<i>% BBP</i>
2028	492 659	521 162	-28 503	-2,1
2027	472 897	504 293	-31 397	-2,4
2026	448 058	483 592	-35 533	-2,9
2025	425 411	450 199	-24 787	-2,1

a. In miljoenen euro's.

Opbouw EMU-saldo collectieve sector^a					
<i>jaar</i>	<i>rijk</i>	<i>sociale fondsen</i>	<i>decentrale overheden</i>	<i>EMU-saldo</i>	<i>% BBP</i>
2028	-39 530	11 760	-733	-28 503	-2,1
2027	-42 368	11 676	-705	-31 397	-2,4
2026	-44 013	9 158	-679	-35 533	-2,9
2025	-33 079	8 945	-653	-24 787	-2,1

a. In miljoenen euro's.

Inkomsten collectieve sector^a			
<i>jaar</i>	<i>rijk</i>	<i>sociale fondsen</i>	<i>totaal inkomsten^b</i>
2028	324 385	235 912	492 659
2027	312 242	224 622	472 897
2026	299 951	208 729	448 058
2025	281 888	196 626	425 411

a. In miljoenen euro's.

b. Gecorrigeerd met onderlinge consolidatieposten.

Uitgaven collectieve sector^a			
<i>jaar</i>	<i>rijk</i>	<i>sociale fondsen</i>	<i>totaal uitgaven^b</i>
2028	363 913	224 152	521 162
2027	354 609	212 947	504 293
2026	343 964	199 571	483 592
2025	314 967	187 682	450 199

a. In miljoenen euro's.

b. Gecorrigeerd met onderlinge consolidatieposten.

Historisch overzicht EMU-saldo		
<i>jaar</i>	<i>in miljarden euro's</i>	<i>in % BBP</i>
2028	-28,5	-2,1
2027	-31,4	-2,4
2026	-35,5	-2,9
2025	-24,8	-2,1
2024	-10,6	-0,9
2023	-3,9	-0,4
2022	0,0	0,0
2021	-20,1	-2,3
2020	-30,3	-3,7
2019	15,8	1,9
2018	11,8	1,5
2017	10,2	1,4
2016	1,6	0,2
2015	-12,8	-1,8
2014	-14,7	-2,2
2013	-19,1	-2,9
2012	-25,2	-3,8
2011	-29,0	-4,4
2010	-34,1	-5,3

Opbouw EMU-schuld^a				
	<i>2028</i>	<i>2027</i>	<i>2026</i>	<i>2025</i>
EMU-schuld begin jaar	616 217	589 741	533 163	491 585
financieringssaldo rijk	32 301	25 921	56 199	40 925
EMU-saldo decentrale overheden	733	705	679	653
EMU-saldo rest centrale overheid	0	0	0	0
overig	0	-150	-300	0
<i>EMU-schuld einde jaar</i>	<i>649 250</i>	<i>616 217</i>	<i>589 741</i>	<i>533 163</i>

a. In miljoenen euro's.

Historisch overzicht EMU-schuld		
<i>jaar</i>	<i>in miljarden euro's</i>	<i>in % BBP</i>
2028	649	48,7
2027	616	48,0
2026	590	47,8
2025	533	44,9
2024	492	43,7
2023	482	45,8
2022	480	48,4
2021	450	50,5
2020	436	53,4
2019	395	47,7
2018	406	51,6
2017	420	56,0
2016	438	60,9
2015	446	63,8
2014	456	67,2
2013	447	67,2
2012	433	65,7
2011	402	61,2
2010	379	58,9

1. Miljoenennota 2026.

1.2.4 Belasting- en premieontvangsten¹

Belasting- en premieontvangsten 2026-2025^a		
<i>ontvangsten</i>	<i>2026</i>	<i>2025</i>
indirecte belastingen		
invoerrechten	4 941	4 706
omzetbelasting	86 835	84 044
belasting op personenauto's en motorrijwielen	1 779	1 471
accijnzen	11 524	11 565
■ accijns van lichte olie	4 675	4 543
■ accijns van minerale oliën, anders dan lichte olie	3 045	3 223
■ tabaksaccijns	2 618	2 617
■ alcoholaccijns	383	382
■ bieraccijns	465	464
■ wijnaccijns	337	336
overdrachtsbelasting	4 816	4 391
assurantiebelasting	4 304	4 176
motorrijtuigenbelasting	5 487	5 093

<i>ontvangsten</i>	2026	2025
belastingen op milieugrondslag	6 687	6 652
■ CO ₂ -heffingen	124	0
■ afvalstoffenbelasting	272	265
■ energiebelasting	5 038	5 256
■ waterbelasting	418	344
■ brandstoffenheffingen	1	1
■ vliegbelasting	834	786
■ kolenbelasting	1	1
verbruiksbelasting van alcoholvrije dranken e.a.	637	629
belasting op zware motorrijtuigen	105	202
verhuurderheffing	0	0
bankbelasting	601	601
<i>totaal indirecte belastingen</i>	<i>127 714</i>	<i>123 729</i>
directe belastingen		
inkomstenbelasting	13 412	9 231
loonbelasting	95 402	88 691
dividendbelasting	7 607	7 333
kansspelbelasting	1 160	1 020
vennootschapsbelasting	49 812	48 218
bronbelasting op renten en royalty's	42	62
erf- en schenkbelasting	3 756	3 606
solidariteitsbijdrage	0	0
<i>totaal directe belastingen</i>	<i>171 191</i>	<i>158 160</i>
belasting- en premieontvangsten		
totaal indirecte belastingen	127 714	123 729
totaal directe belastingen	171 191	158 160
overige belastingontvangsten	330	333
<i>totaal belastingontvangsten</i>	<i>299 235</i>	<i>282 222</i>
ontvangsten		
premies volksverzekeringen kas	45 021	44 229
premies werknemersverzekeringen	104 523	101 260
aansluiting naar EMU-basis	2 648	1 934
<i>totaal belasting- en premieontvangsten op EMU-basis</i>	<i>451 427</i>	<i>429 645</i>

a. In miljoenen euro's.

1. Miljoenennota 2026.

2. Gereserveerd

3. Renten en geldwezen

3.1 Officiële rentetarieven Europese Centrale Bank

Geldmarkttarieven			
<i>vanaf</i>	<i>marginale beleningsrente (%)</i>	<i>herfinancieringsrente (tendertarief) (%)</i>	<i>depositorente (%)</i>
11-06-2025	2,40	2,15	2,00
23-04-2025	2,65	2,40	2,25
12-03-2025	2,90	2,65	2,50
05-02-2025	3,15	2,90	2,75
18-12-2024	3,40	3,15	3,00
23-10-2024	3,65	3,40	3,25
18-09-2024	3,90	3,65	3,50
12-06-2024	4,50	4,25	3,75
20-09-2023	4,75	4,50	4,00
02-08-2023	4,50	4,25	3,75
21-06-2023	4,25	4,00	3,50
10-05-2023	4,00	3,75	3,25
22-03-2023	3,75	3,50	3,00
08-02-2023	3,25	3,00	2,50
21-12-2022	2,75	2,50	2,00
02-11-2022	2,25	2,00	1,50
14-09-2022	1,50	1,25	0,75
27-07-2022	0,75	0,50	0,00
18-09-2019	0,25	0,00	-0,50
16-03-2016	0,25	0,00	-0,40
09-12-2015	0,30	0,05	-0,30
10-09-2014	0,30	0,05	-0,20
11-06-2014	0,40	0,15	-0,10
13-11-2013	0,75	0,25	0,00
08-05-2013	1,00	0,50	0,00
11-07-2012	1,50	0,75	0,00
14-12-2011	1,75	1,00	0,25
09-11-2011	2,00	1,25	0,50
13-07-2011	2,25	1,50	0,75
13-04-2011	2,00	1,25	0,50
13-05-2009	1,75	1,00	0,25

3.2 Wettelijke rente¹

Wettelijke rente handelstransacties^a	
<i>vanaf</i>	<i>wettelijke rente (%)</i>
01-01-2026	10,15
01-07-2025	10,15
01-01-2025	11,15
01-07-2024	12,25
01-01-2024	12,50
01-07-2023	12,00
01-01-2023	10,50
01-07-2022	8,00
01-01-2022	8,00
01-07-2021	8,00
01-01-2021	8,00
01-07-2020	8,00
01-01-2020	8,00
01-07-2019	8,00
01-01-2019	8,00
01-07-2018	8,00
01-01-2018	8,00
01-07-2017	8,00
01-01-2017	8,00
01-07-2016	8,00
01-01-2016	8,05
01-07-2015	8,05
01-01-2015	8,05
01-07-2014	8,15
01-01-2014	8,25

a. Onderscheid tussen wettelijke rente handelstransacties en niet-handelstransacties is per 1-12-2002 ingevoerd.

Wettelijke rente niet-handelstransacties^a			
<i>vanaf</i>	<i>wettelijke rente (%)</i>	<i>vanaf</i>	<i>wettelijke rente (%)</i>
1-1-2026	4	1-1-2010	3
1-1-2025	6	1-7-2009	4
1-1-2024	7	1-1-2007	6
1-7-2023	6	1-2-2004	4
1-1-2023	4	1-8-2003	5
1-1-2015	2	1-1-2002	7
1-7-2012	3	1-1-2001	8
1-7-2011	4	1-1-1998	6

a. Onderscheid tussen wettelijke rente handelstransacties en niet-handelstransacties is per 1-12-2002 ingevoerd.

1. Art. 6:120 BW.

3.3 Belastingrente, heffingsrente en invorderingsrente¹

Belastingrente en invorderingsrente					
vanaf	belastingrente (%)			invorderingsrente (%)	
	diverse belastingen ^a IB ^b		VPB ^{c,d}	te betalen ^e	te ontvangen
01-01-2026	5,00	5,00	7,50/5,00	4,30	4,30
01-01-2025	6,50	6,50	9,00/6,50	4,00	4,00
01-01-2024	7,50	7,50	10,00/7,50	4,00	4,00
01-09-2023	6,00	6,00	8,00/6,00	3,00	6,00
01-07-2023	6,00	6,00	8,00/6,00 ^f	3,00	6,00
01-03-2023	4,00	4,00	8,00/4,00 ^f	2,00	4,00
01-01-2023	4,00	4,00	8,00/4,00	2,00	4,00
01-07-2022	4,00	4,00	8,00/4,00	1,00	4,00
01-01-2022	4,00	4,00	8,00/4,00	0,01	4,00
01-10-2020	4,00	4,00	4,00	0,01	4,00
01-07-2020	0,01	0,01	0,01	0,01	4,00
01-06-2020	0,01	4,00	0,01	0,01	4,00
23-03-2020	4,00	4,00	8,00	0,01	4,00
01-09-2016	4,00	4,00	8,00	4,00	4,00
01-03-2015	4,00	4,00	8,05	4,00	4,00
01-09-2014	4,00	4,00	8,15	4,00	4,00
01-03-2014 ^g	4,00	4,00	8,25	4,00	4,00
01-01-2014 ^g	4,00	4,00	3,00	4,00	4,00
01-01-2013	3,00	3,00	3,00	3,00	4,00

- LB, erfbelasting, OB, overdrachtsbelasting, BPM, accijns, verbruiksbelastingen van alcoholvrije dranken, belastingen op milieugrondslag, (vanaf 2015) dividendbelasting en (vanaf 2025) cijns en oppervlakterecht Mijnbouwwet; over belastingaanslag erfbelasting inzake overlijden op of na 1-1-2017 en voor 1-1-2021 wordt geen belastingrente berekend.
- Geen belastingrente wordt berekend over aanslag IB die conform na 1-5-2021 maar voor 8-5-2021 ingediende aangifte wordt vastgesteld en over aanslag IB 2019/2020 die conform (maar binnen op initiatief van Belastingdienst verlengde inlevertermijn) ingediende aangifte wordt vastgesteld; (vanaf 1-1-2026) voor toeslagen is te betalen en te ontvangen belastingrente 0%; (vanaf 1-1-2024 t/m 31-12-2025) voor toeslagen is te betalen en te ontvangen belastingrente 4%; (vanaf 1-7-2023 t/m 31-12-2023) voor toeslagen blijft tarief te betalen belastingrente 4%, te ontvangen belastingrente is 6%; (vanaf 1-6-2020 t/m 30-9-2020) voor toeslagen is tarief belastingrente 0,01%; echter alleen voor te betalen belastingrente, te ontvangen belastingrente blijft 4%.
- (Vanaf 2021) geldt ook voor bronbelasting en (vanaf 2022) solidariteitsbijdrage en (vanaf 2024) minimumbelasting en (vanaf 2025) winstaandeel Mijnbouwwet.
- Hoge Raad heeft beslist dat percentage belastingrente VPB verlaagd moet worden; eerste percentage is oorspronkelijke percentage, tweede percentage is percentage na toepassing arrest.
- (Vanaf 1-7-2022) geen invorderingsrente wordt berekend over door Dienst Toeslagen van invordering opgeschorte toeslagnschulld van voor 1-3-2022 die conform betalingsregeling wordt voldaan; (vanaf 2023) geen invorderingsrente

wordt berekend over in 2022 afgegeven en vervolgens aangehouden voorlopige aanslag IB 2022 waarin gevolgen Kerstarrest niet waren verwerkt; (vanaf 2024) geen invorderingsrente wordt berekend over gepauzeerde vordering op aanvrager kinderopvangtoeslag en diens partner die voor herstelmaatregel in aanmerking komt of wenst te komen.

- f. (Vanaf 1-3-2023 t/m 31-8-2023) vermelde percentages zijn voor te betalen belastingrente; percentage voor te ontvangen belastingrente is 10,5%.
- g. Voor renteperiodes gelegen vóór 1-4-2014 geldt belasting- en invorderingsrente van 3%, waardoor vanaf 1-1-2014 geldende percentages effectief gelden voor aanslagen met dagtekening 18-2-2014 of later.

Heffingsrente en invorderingsrente (t/m 2012)

jaar	1e kwartaal (%)	2e kwartaal (%)	3e kwartaal (%)	4e kwartaal (%)
2012	2,85	2,30	2,50	2,25
2011	2,50	2,50	2,75	3,00
2010	2,50	2,50	2,50	2,50
2009	4,90	3,50	2,75	2,50
2008	5,30	4,75	5,15	5,45
2007	4,70	5,00	5,25	5,40
2006	3,50	3,75	4,00	4,25
2005	5,00	5,00	5,00	5,00
2004	3,50	3,50	3,50	3,50
2003	3,25	3,10	2,50	2,00
2002	3,45	3,25	3,25	3,25
2001	4,70	4,10	4,45	4,20
2000	2,75	3,25	4,00	4,50
1999	3,25	3,25	2,75	2,75
1998	3,25	3,25	3,25	3,25
1997	2,50	2,50	3,00	3,00
1996	4,00	3,25	2,50	2,50
1995	5,00	5,00	4,50	4,25
1994	5,15	4,90	5,25	5,00
1993	7,10	6,65	6,45	5,55
1992	12,00	12,00	12,00	7,90
1991	11,00	11,00	11,00	11,00
1990	10,00	10,00	11,00	11,00

1. Art. 30hb, 30f (oud) AWR; art. 29 IW 1990; art. 27 (oud), 29a AWIR; Besluit belasting- en invorderingsrente; HR 16-1-2026, nr. 24/04619, ECLI:NL:HR:2026:59; art. 6bis, 6ter Uitv.besl. IW 1990; art. III Stb. 2013, 568; besluit 10-12-2020, nr. 2020-26093; onderdeel 3.2, 11.3 besluit noodmaatregelen coronacrisis (oud); besluit 4-5-2021, nr. 2021-9389 (oud).

3.4 WSF-rente¹

WSF-rente		
<i>vanaf</i>	<i>lening (%)</i> hoger onderwijs ^a	beroepsonderwijs WEB ^a
1-1-2026	2,29	2,33
1-1-2025	2,21	2,57
1-1-2024	2,95	2,56
1-1-2023	1,78	0,46
1-1-2022	0,00	0,00
1-1-2021	0,00	0,00
1-1-2020	0,00	0,00
1-1-2019	0,00	0,00
1-1-2018	0,00	0,00
1-1-2017	0,00	0,00
1-1-2016	0,01	0,01
1-1-2015	0,12	0,12
1-1-2014	0,81	0,81
1-1-2013	0,60	0,60
1-1-2012	1,39	1,39
1-1-2011	1,50	1,50
1-1-2010	2,39	2,39
1-1-2009	3,58	3,58
1-1-2008	4,17	4,17
1-1-2007	3,70	3,70
1-1-2006	2,74	2,74

a. Onderscheid in onderwijssoort geldt voor nieuwe leningen vanaf 1-1-2017.

1. Art. 6.3, 12.10a WSF.

3.5 Geld- en kapitaalmarkt¹

Geldmarktrente – eurodeposito (jaargemiddelden)^a						
<i>renten</i>	2025 ^b	2024	2023	2022	2021	2020
1 maand	2,2549	3,563	3,266	0,096	-0,6231	-0,5484
3 maanden	2,2451	3,535	3,418	0,29	-0,6061	-0,4934
6 maanden	2,1761	3,445	3,625	0,64	-0,5865	-0,4382
12 maanden	2,2024	3,274	3,805	1,064	-0,5517	-0,3448

a. In procenten.

b. Berekend t/m juli 2025; publicatie gestaakt.

Kapitaalmarktrente 10-jaars staatsleningen (jaargemiddelde)						
<i>renten^a</i>	<i>2025^b</i>	<i>2024</i>	<i>2023</i>	<i>2022</i>	<i>2021</i>	<i>2020</i>
eurogebied	3,116857	2,975167	3,266	2,044417	0,199883	0,214608
Verenigde Staten	4,405571	4,20725	3,957667	2,951792	1,441725	0,89465
Japan	1,380642857	0,884333	0,5385	0,223083	0,0583333	0,003333

a. In procenten per jaar, gemiddeld.

b. Berekend t/m juli 2025; publicatie gestaakt.

Aandelenbeursindices						
<i>index</i>	<i>2025</i>	<i>2024</i>	<i>2023</i>	<i>2022</i>	<i>2021</i>	<i>2020</i>
jaarultimo						
euronext Amsterdam						
■ aex-index	951,29	878,63	786,82	689,01	797,73	624,61
■ midkap-index	927,35	835,18	926,08	929,66	1081,17	934,6
■ all-share-index	1278,59	1115,96	1071,54	944,70	1110,99	904,85
internationale indices						
■ dow jones	48 063,29	42 544,22	37 689,54	33 147,25	36 338,3	30 606,48
■ nasdaq	23 241,99	19 310,79	15 011,35	10 466,48	15 644,97	12 888,28
■ nikkei-index	50 339,48	39 161,34	33 254,03	26 094,5	28 791,71	27 444,17

Financieel Memo is al 50 jaar de handzame informatiebron voor een veelheid aan essentiële financiële gegevens. Voor de accountant, administrateur, controller, belastingdeskundige, financiële planner, assurantietussenpersoon en makelaar is Financieel Memo het ideale hulpmiddel voor het snel vinden van feiten en cijfers uit de dagelijkse praktijk. Een groot aantal onderwerpen komt aan bod, zoals:

- macro-economische kerngegevens van Nederland en overheidsfinanciën
- renten, geldwezen en hypotheeknormen
- externe financiële verslaggeving en uitkeringstoets
- financiële kengetallen
- tarieven handelsregister, reproprecht, Buma, Sena
- kredieten en subsidies
- zorgverzekering en zorgtoeslag
- sociale zekerheid voor ondernemers
- kindgebonden budget en kinderopvangtoeslag
- studiefinanciering
- minimumloon
- fiscale regelingen voor ondernemers
- tarieven belastingen en premies
- indexcijfers prijzen en lonen

Financieel memo: onmisbaar voor de financiële professional.

